

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری صاد
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

نصراالله قادری نویسنده، پژوهشگر، مدرس و کارگردان تئاتر: اگر آوینی شهید نمی شد دق می کرد!

سعید قاضی‌نژاد گفت و گو
نصراالله قادری نویسنده، پژوهشگر، مدرس و کارگردان تئاتر با توجه به سابقه دوستی و همکاری با سیدمر تضی آوینی در مجله سوره و همچنین فعالیت چندین ساله خود در حوزه هنری و همچنین نگارش و اجرای آثار متعدد نمایشی، درباره شرایطی که برای شهید آوینی در زمان حیاتش وجود داشت صحبت و نظرات خود را درباره وضعیت هنر انقلاب اسلامی بیان کرد.

نصراالله قادری گفت: سیدمر تضی آوینی پیش از شهادت و پس از شهادت مظلوم بود. در جامعه ما یک هنرمند خوب مانند جامعه آمریکا که یک سرخپوست خوب یک سرخپوست مرده است، یک هنرمند مرده است. سیدمر تضی در زمان حیاتش از سوی ۴ گروه مورد هجوم قرار گرفته بود که من از نزدیک شاهد این هجوم بودم. اولین گروه مارکسین بودند که به سیدمر تضی می گفتند یا توبه کن یا از طبقه چهارم مجله سوره به پایین پرتاب می کنیم زیرا وی را مسلمان نمی دانستند. گروه دوم ناکثین بودند که شامل تمام جبهه خارج از ایران بودند. گروه سوم قاسطین بودند؛ که رفیق نیمه راه بودند و سوءاستفاده می کردند. گروه آخر نیز قاعدین بودند که سکوت اختیار کرده بودند.

آوینی بعد از شهادت نیز مظلوم بود زیرا او را مصادره کردند؛ اول گروهی که می خواستند از او «کامران» بسازند که هزینه بسیاری هم برای این کار صرف کردند و کار تا به جایی پیش رفت که شهادت سیدمر تضی را هم منکر شدند. گروه دوم «کامران» را نفی کردند و مرتضایی را ساختند که خودشان می خواستند و به نفع شان بود. همان هایی که می خواستند او توبه کند برایش مراسم گرفتند. تا قبل از شهادتش در توصیف سینمای او از کلمه «مزخرف» استفاده می کردند و بعد از شهادت به یکباره تبدیل به سینمای اشرافی شد. همه این گروه ها بعد از شهادت سیدمر تضی شروع به تجلیل از او کردند و گفتند که هنرمند بزرگی بود در حالی که همین هنرمند خاص را در میانه ترم از دانشگاه هنر اخراج کردند، از جهاد دانشگاهی نیز اخراج شد، این هنرمند بزرگ اگر شهید نشده بود و برمی گشت از حوزه هم اخراج شده بود.

وی ادامه داد: در هنر ایران قدرت دست جریانی است که به حزب توده

وابسته اند و معتقد هستند هنر باید علیه حاکمیت باشد. اتهامی که از سوی شبه هنرمند ها به سیدمر تضی وارد می شد این بود که می گفتند او هنرمند حکومتی است در حالی که در واقعیت حکومت هیچ حمایت و دفاعی از او نمی کرد. سیدمر تضی می دانست چه می خواهد و به همین دلیل از سوی روشنفکر ها هم تا قبل از شهادتش مطرود شده بود.

قادری افزود: در ایران اکثر آثاری که به نام انقلاب اسلامی ساخته و تولید شده شعاری و تاریخمصرف دار است. هنر انقلاب در ذات خود هنری زایشی است نه سفارشی.

این پژوهشگر اظهار داشت: معضلات مختلفی برای هنر انقلاب اسلامی ایجاد کردند؛ اولین مانع در هنر انقلاب اسلامی ممیزی بود که اجازه خطا کردن به هنرمند را نمی داد. دوم خطوط قرمز برای هنرمند تعیین کردند. سومین مورد این بود که هنر انقلابی باید بسیار سطحی باشد تا همه مردم آن را بفهمند. انقلاب اسلامی ماهیت دینی دارد نه مذهبی زیرا با ماهیت مذهبی آن را فقط مختص مذهب شیعه می کنیم در حالی که در راه انقلاب اسلامی افراد از مذاهب مختلف از جان خود گذشتند و ایثار کردند.

معضل دیگر هنر انقلاب اسلامی این بود که مذهب یون هر هنرمندی را که باب طبع شان نبود سکولار و سکولاریسم را به عنوان هنر ضد دین معرفی کردند. نمونه ای در هنر دینی به من نشان دهید که به اندازه «روز واقعه» آقای بهرام بیضایی قدرتمند باشد اما همان گروه و عده بیضایی را قبول ندارند و او را سکولار می دانند. چرا نگذاشتند «روز واقعه» را خود بهرام بیضایی بسازد؟ چون همان ممیز ها معتقد بودند که او هنرمندی سکولار است.

این کارگردان بیان داشت: در دوره ای گروهی تمام نظریه پردازان گذشته را حذف کردند و خودشان را به عنوان هنرمند و نظریه پرداز معرفی کردند و کتاب نظریه هنر انقلاب اسلامی به چاپ رساندند و آغاز فاجعه برای هنر انقلاب اسلامی زمانی بود که تمام آثار دفاع مقدس را به عنوان هنر انقلاب اسلامی معرفی کردند. ضربه بعدی این بود که هنر انقلاب اسلامی را به ویژه در سینما در سطحی ترین شکل

کمدی روایت کردند. وی افزود: انگ هنرمند حکومتی، نبود حمایت لازم و همچنین نبود نظریه به هنر انقلاب اسلامی لطمه زد. هنر انقلاب اسلامی در این سال ها رشد نکرد و راه سیدمر تضی آوینی ادامه پیدا نکرد.

قادری اذعان داشت: خصیصه مهم هنر انقلاب اسلامی جدا از دینی بودن و ریشه داشتن در حماسه عاشورا، ملی و میهنی بوده است. ما با وطن معنا پیدا می کنیم. در سفارش ها گفته می شد که ایرانیت نباید در آثار وجود داشته باشد ولی در آثار سیدمر تضی خصیصه ملی و میهنی بودن وجود دارد. در ممیزی های آن دوره کاراکتر های منفی باید نام های ایرانی داشته باشند و روی شخصیت های مثبت باید نام ائمه گذاشته می شد.

وی بیان کرد: هنر انقلاب اسلامی را مخاطب نمی پذیرد زیرا به عمل هنرمندان، مدیران و مسئولان نگاه می کند و تمام رفتار اشتباه آن ها را به پای هنر انقلاب اسلامی می گذارد.

از سوی دیگر رقیب فعالیت خود را دارد و فیلمی به عنوان مثال به نام «۳۰۰» می سازد ولی در داخل به آقای جعفری جوزانی اجازه داده نمی شود که فیلم «کوروش» را بسازد. وقتی «۳۰۰» ساخته شد هنر انقلاب اسلامی پاسخی به آن نداد و در قبال سریال های ترکی هم همین اتفاق افتاد. وقتی پاسخی ندادیم حالا «معاویه» ساخته می شود.

قادری تصریح کرد: اگر سیدمر تضی الان حضور داشت بر اساس چیزی در آن دوران دیدم، خانه نشین می شد و نمی توانست کار کند. به لحاظ ممیزی هم سیدمر تضی در این روز ها قابل تحمل نبود زیرا شریف بود و شعور داشت. در دانشگاه هرگز نمی توانست تدریس کند و به لحاظ تفکر هم در تلویزیون به او کار نمی دادند. ضمن اینکه سیدمر تضی آدم کوچ کرد نبود و اگر شهید نمی شد حتماً دق می کرد. سیدمر تضی با ریش خود زندگی نکرد بلکه با ریشه اش زندگی کرد.

در دنیای هنر سیدمر تضی آوینی، سلمان هراتی، حسن حسینی، قیصر امین پور، محمود دولت آبادی و بهرام بیضایی ماندگار هستند چه ما آن ها را قبول داشته باشیم یا نداشته باشیم. **امهر**

اکنون...

